

Kristaus kančia



Pavadinimas	Kristaus kančia
Muziejus	Lietuvos nacionalinis dailės muziejus
Fondas	pagrindinis
Tipas	tapyba
Sritys	menas
Pirminės apskaitos numeris	LDM ED 2932
Inventorinis numeris	LDM T 3701
Matmenys	aukštis – 47 cm plotis – 53 cm
Medžiagos	medis
Autorius (-iai)	Nežinomas XIX a. dailininkas Luko van Leidenio mokyklos dailininkas
Sukūrimo data	XIX a.
Sukūrimo stilius ir periodas	renesansas (Europoje)

Paveikslas yra Nyderlandų *devotio moderna* aplinkoje susiklosčiusių atvaizdų, skirtų privačiam pamaldumui ir mąstymams, pavyzdys.

Jėzaus kančios ir išaukštinimo istorija pavaizduota peizaže: dešinėje matyti sodas, pastatas su bokštu, centre atsiveriančioje perspektyvoje – kalnai, o kairėje – Jeruzalės sienos, vartai ir pretoriumas – Piloto rūmai. Jėzaus istorija prasideda ir baigiasi beveik toje pačioje vietoje – kompozicijos centre. Jos gilumoje matyti mokinių lydimas Jėzus, ant asilo jojantis į Jeruzalę. Nuplakimo scena pavaizduota kuorais užsibaigiančios sienos arkoje. Artimesniame plane nuplaktas, erškėčiais vainikuotas ir raudonu apsiaustu apvilktas Jėzus išstatytas jo mirties reikalaujančiai miniai, kurią sudaro XV a. miestiečių ir bajorų drabužiais vilkinčios figūros. Dar arčiau pavaizduotas pro Jeruzalės vartus išvedamas kryžių nešantis Jėzus. Pirmajame plane sukomponuotos trys scenos: Jėzus – Skausmų vyras, Sopulingoji Dievo Motina ir Jėzaus laidojimas. Skausmų vyras (lietuviškasis Rūpintojėlis) – Izaijo išpranašautas iškankintas teisusis, prisiėmęs mūsų kaltes, nuogas ir sužalotas sėdi kairėje ant akmens. Šalia jo budelis dailidės įrankiu gręžia kryžiaus detalę. Pirmojo plano centre vaizduojama Sopulingoji Dievo Motina, ant kelių laikanti nuo kryžiaus nuimtą Sūnaus kūną. Dešinėje – Juozapas Arimatietis ir dar vienas vyras, guldantis Jėzų į kapą. Prie kapo stovi Dievo Motina, šv. evangelistas Jonas ir šv. Marija Magdaliėtė. Visos kompozicijos centrą užima antrajame jos plane pavaizduotas Nukryžiuavimas. Į kryžių atremtos kopėčios su septyniomis pakopomis, žyminčiomis septynias didžiąsias nuodėmes. Po kryžiumi, pamaldžiai sudėjusi rankas, klūpo moteris tamsiu drabužiu ir baltu nuometu, už jos stovi šv. Jonas Krikštytojas. Viena jo ranka globojančiu judesiu padėta moteriai ant peties. Moteris neturi nimbo ir akivaizdžiai nėra Evangelijos istorijos veikėja, greičiausiai čia pavaizduota paveikslo užsakovė.

Už laidojimo scenos pavaizduotas Prisikėlęs Jėzus, stovintis ant kapo plokštės, dar toliau – Jėzus sodininko pavidalu pasirodantis Marijai Magdalietei, o gilumoje, kelyje vedančiame į kalną, tolimo miesto link – kelionės į Emausą scena. Prie horizonto, ant kalvos susirinkę mokiniai, o virš jų saulėtekio šviesos fone matyti mažytė į dangų žengiančio Jėzaus figūrėlė.

Aprašė Irena Vaišvilaitė